

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 22 stycznia 2020 r. Sąd Rejonowy Szczecin-Centrum w Szczecinie w sprawie X GC 403/19 o zapłatę w pkt I. zasądził od pozwanej (...) Spółki Akcyjnej w W. na rzecz powódki K. B. kwotę 1875 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia 27 czerwca 2018 r. do dnia zapłaty; w pkt II. zasądził od pozwanej na rzecz powódki kwotę 947 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Powyższe rozstrzygnięcie sąd rejonowy oparł o ustalenia faktyczne i rozważania prawne wskazane w sporządzonym do niego uzasadnieniu, znajdującym się na k. 171-175 akt.

Apelację od powyższego wyroku wywiodła pozwana zaskarżając orzeczenie w całości i zarzucając naruszenie prawa materialnego:

- art. 805 § 1 k.p.c. w zw. z § 44 ust. 2 pkt 2 owu w zw. z § 50 pkt 14 owu poprzez ich błędne zastosowanie oraz niewłaściwą wykładnię prowadzącą do uznania, iż pozwana podnosi odpowiedzialność za szkodę powstałą w związku z posiadaniem przez L. M. lokalu mieszkalnego położonego w S. przy ul. (...) w sytuacji, gdy odpowiedzialność ubezpieczyciela w zakresie odpowiedzialności cywilnej zgodnie z treścią umowy ubezpieczenia łączącej pozwaną z ubezpieczającym, nie obejmowała szkód wyrządzonych w związku z posiadaniem lub użytkowaniem lokalu mieszkalnego innego niż wskazany wprost w dokumentne ubezpieczenia, które to wyłączenie wprost wynikało z treści polisy oraz owu, w szczególności § 44 ust. 2 pkt 2 owu w zw. z § 50 pkt 14 owu;
- art. 15 ust. 1 i 5 ustawy z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracji poprzez ich błędne zastosowanie w sytuacji, gdy § 44 ust. 2 pkt 2 owu w zw. z § 50 pkt 14 owu są jednoznaczne, a zatem zbędne jest dokonywanie ich wykładni, w szczególności na korzyść ubezpieczeniowego.

Apelująca domagała się zmiany wyroku poprzez oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów procesu oraz kosztów postępowania w II instancji.

W odpowiedzi na apelację powódka wniosła o jej oddalenie i zasądzenie od pozwanej kosztów postępowania przed sądem II instancji.

Sąd okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja okazała się zasadna.

Analiza akt postępowania doprowadziła sąd okręgowy do przekonania, że w rozpoznawanej sprawie sąd rejonowy w sposób wystarczający przeprowadził postępowanie dowodowe, zaś w jego wyniku poczynił prawidłowe ustalenia faktyczne, obejmujące wszystkie istotne dla wyrokowania okoliczności sprawy. Jednak sąd II instancji dokonał odmiennej oceny materiału dowodowego i nie podzielił stanowiska sądu I instancji, zatem w konsekwencji zmienił zaskarżone orzeczenie.

W przedmiotowej sprawie bezsporne były okoliczności zaistnienia szkody, jak i ostatecznie jej wysokość. L. M. oraz K. B. w dniu 19 stycznia 2015 r. zawarli z pozwaną (...) S.A. w W. umowę ubezpieczenia mieszkania położonego w Ś. przy ul. (...), na okres od 05.02.2017 r. do 05.02.2018 r., potwierdzoną polisą nr (...). Zgodnie z jej treścią przedmiot i zakres ubezpieczenia obejmował mieszkanie i elementu stałe, ruchomości, wandalizm, przepięcie, assistance. Ponadto w ramach tej umowy ubezpieczenia mieszkania i mienia ubezpieczeni K. B. i L. M. zostali objęci ubezpieczeniem odpowiedzialności w życiu prywatnym – terytorium Polska. W treści polisy znalazło się oświadczenie ubezpieczającej, iż przed zawarciem umowy otrzymała tekst Ogólnych Warunków Ubezpieczenia (...), Mieszkań oraz Odpowiedzialności Cywilnej w Życiu Prywatnym „ (...) z myślą o domu” wraz z aneksem (...) których treść akceptuje, a które stanowią podstawę do zawarcia umowy (umów) ubezpieczenia dobrowolnego (pkt 5 polisy).

Z materiału sprawy wynika, iż w okresie obowiązywania ww. umowy doszło do zdarzenia, które w ocenie strony powodowej jest objęte ochroną ubezpieczeniową z polisy nr (...). Mianowicie, pod koniec września 2017 r. w wyniku nieszczelności instalacji wodno-kanalizacyjnej w mieszkaniu L. M., ale położonego w S. przy ul. (...), doszło do zalania pomieszczeń znajdujących się na niższej kondygnacji.

Spór w niniejszej sprawie sprowadzał się zatem do oceny, czy ochrona OC w życiu prywatnym, o którą niewątpliwie rozszerzono odpowiedzialność ubezpieczenia mieszkania (położonego w Ś.), nakładała na towarzystwo ubezpieczeń powinność likwidacji szkody z tytułu posiadania mieszkania w innym też miejscu niż wskazane w dokumencie ubezpieczenia.

Zgodnie z art. 805 § 1 k.c. przez umowę ubezpieczenia ubezpieczający zobowiązuje się, w zakresie działalności swego przedsiębiorstwa, spełnić określone świadczenie w razie zajścia przewidzianego w umowie wypadku, a ubezpieczający zobowiązuje się zapłacić składkę. Natomiast w myśl art. 822 § 1 k.c. przez umowę odpowiedzialności cywilnej ubezpieczyciel zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, wobec których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo ubezpieczony.

Niewątpliwie doszło do zawarcia między stronami umowy dobrowolnego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej w życiu prywatnym. Istota ubezpieczenia sprowadzała się do udzielenia ochrony ubezpieczeniowej związanej z życiem prywatnym ubezpieczającego i domowników. Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej w życiu prywatnym zostało kompleksowo uregulowane przez pozwane towarzystwo w Dziale IV Ogólnych Warunkach Ubezpieczenia. Przedmiotem ubezpieczenia w myśl paragrafu 44 OWU była odpowiedzialność cywilna za szkody w mieniu lub na osobie wyrządzone osobom trzecim przez osoby objęte ubezpieczeniem w związku z wykonywaniem czynności życia prywatnego (...). Niewątpliwie w pkt 2 wskazano zdarzenia uznawane przez ubezpieczyciela za czynności życia cywilnego. Zgodzić należy się z sądem rejonowym, iż sformułowanie OWU w paragrafie 44 wskazuje, iż katalog wymienionych czynności życia prywatnego nie jest zamknięty. Jednak, wbrew koncepcji strony powodowej, posłużenie się partykułą włączającą „również” nie rozszerza odpowiedzialności ubezpieczeniowej na szkody wyrządzone w związku z posiadaniem mieszkania w miejscu innym, niż wskazane w dokumencie ubezpieczeniowym. Taka wykładła postanowień umowy (polisy) i ogólnych warunków ubezpieczenia stoi w opozycji do dalszych postanowień Działu IV OWU regulującego ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej w życiu prywatnym. W paragrafie 50 OWU bowiem wprost, w sposób jasny i wykluczający jakąkolwiek wątpliwość interpretacyjną wskazano sytuacje, w których odpowiedzialność (...) jest wyłączona. I tak w pkt 14 ust. 1 § 50 postanowiono, iż (...) nie odpowiada za szkody powstałe w związku z posiadaniem lub użytkowaniem budynku i budowli lub mieszkań poza miejscem ubezpieczenia wskazanym w dokumencie ubezpieczenia lub w całości przeznaczonych do prowadzenia działalności gospodarczej (w tym najem lub wynajem). Słusznie zatem wskazuje apelujący, iż szkoda jaką opisuje strona powodowa wyłączona została z zakresu ubezpieczenia odpowiedzialności pozwanego w realiach ustalonego stanu faktycznego.

Fakt wyłączenia odpowiedzialności odszkodowawczej powódki w związku z regulacją § 50 pkt 14 owu był podnoszony już w sprzeciwie od nakazu zapłaty.

Nadto zaakcentować należy, iż żaden z przepisów tytułu XXVII regulujących umowę ubezpieczenia nie zawiera zakazu wprowadzenia do ogólnych warunków ubezpieczenia postanowień określających przypadki, w których następuje wyłączenie odpowiedzialności ubezpieczyciela, o ile wyłączenia te nie pozostają w sprzeczności z bezwzględnie obowiązującymi przepisami prawa. Taki pogląd wyraził Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 18.06.1997 r. (II CKN 823/97, niepubl.) i pogląd ten należy podzielić.

Podkreślenia nadto wymaga, iż treść umowy została ukształtowana przez wolę stron, zaś określony zakres dobrowolnej odpowiedzialności odszkodowawczej ubezpieczyciela, który wynikał nie tylko z zapisów polisy, ale przede wszystkim ogólnych warunków ubezpieczenia niewątpliwie posłużył mu za podstawę kalkulacji należnej od powoda dodatkowej składki ubezpieczeniowej (58 zł). Nie można przy tym decydującego znaczenia przypisywać terytorialnemu zakresowi ubezpieczenia oznaczonemu na „obszar całej Polski”, kiedy w pierwszym rzędzie badać należy czy przedmiotowo zdarzenie objęte jest ochroną. Wbrew zatem poglądom sądu rejonowego przyjąć należy, iż strona powodowa myli

się twierdząc, iż zakres ubezpieczenia OC w życiu prywatnym gwarantowany ocenianą umową ubezpieczeniową rozciągał się na szkody wyrządzone w związku z posiadaniem jakiegokolwiek innej nieruchomości na terenie Polski przez ubezpieczającego bądź jego domownika.

Ponadto powódka nie wykazała też okoliczności, iż przed zawarciem umowy została wprowadzona w błąd przez agenta ubezpieczeniowego odnośnie zakresu obowiązywania ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej w życiu prywatnym.

Z przedłożonej wiadomości email z 19 stycznia 2017 r. (k. 24 -24v.) wynika, iż K. B. doprecyzowała z agentem jedynie kwestę OC. Jednakże ani z zapytania K. B. ani z odpowiedzi agenta nie wynikało, iż OC obejmuje szkody związane z posiadaniem innych nieruchomości. Z wymiany emailów ze stycznia 2017 r. odkodować co najwyżej można, iż agent potwierdził, iż OC jest, gdyż wynika z polisy w Ś. i działa na terenie Polski. Żadna ze stron jednak nie wspomniała o zakresie, przedmiocie ubezpieczenia OC rzutującego na ocenę słuszności stanowiska sądu rejonowego. Zaś za nieistotne bądź chociażby bez determinującego wpływu na sprawę uznać należy treść emailów z marca 2018 r., albowiem pochodzą z okresu już po zawarciu i zakończeniu umowy ubezpieczenia, nadto po wystąpieniu zdarzenia. Nie mogą zatem być pomocne przy ocenie udzielnych przez agenta zapewnień, interpretacji, wyjaśnień przed przystąpieniem przez strony do ubezpieczenia dobrowolnego.

Wbrew twierdzeniom sądu rejonowego analiza umowy i okoliczności jej zawarcia nie wskazują na istnienie podstaw do zastosowania w sprawie dyspozycji art. 15 ust. 3 ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracji. Przedmiotowa umowa ubezpieczeniowa zestawiona ze wszystkim przepisami ogólnych warunków ubezpieczenia, w tym § 44 w zw. z § 50 jasno formułuje zakres jej obowiązywania. Z okoliczności przedmiotowej sprawy nie wynika, iż powódka postulowała o rozszerzenie zakresu ochrony ubezpieczeniowej o miejsce, w którym doszło do powstania szkody, czy uzyskała jasne zapewnienie o braku potrzeby rozszerzenia ochrony również na inne nieruchomości będące w jej bądź jej domowników posiadaniu.

Tak argumentując sąd okręgowy na mocy art. 386 § 1 k.p.c. zmienił zaskarżony wyrok i oddalił powództwo. Rozstrzygnięcie zawarto w pkt I.

Zmiana orzeczenia wymagała również modyfikacji w zakresie kosztów procesu stosowanie do zasady odpowiedzialność za wynik procesu wyrażonej w art. 98 § 1 k.p.c. poprzez przyjęcie, iż to strona pozwana wygrała postępowanie w całości. Na należne jej od przeciwnika koszty złożyło się wynagrodzenie radcy prawnego reprezentującego stronę pozwaną w postępowaniu przed sądem rejonowym ustalone w stawce 900 zł w oparciu o § 2 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz 17 zł tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono w pkt II. na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z art.108 § 1 k.p.c. Na koszty należne stronie pozwanej od strony powodowej złożyła się opłata od apelacji w wysokości 200 zł oraz 450 zł z tytułu wynagrodzenia radcy prawnego reprezentującego stronę w postępowaniu apelacyjnym, ustalone w oparciu o tożsamy rozporządzenie z 22 października 2015 r. – § 2 pkt 3 w zw. z § 10 ust. 1 pkt 1.

sędzia Karina Marczak

(...)

1) (...)

2) (...)

3) (...)

(...)